

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. De justa causa alienationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

fenfor, qui sit illi loco Rectoris, ut dicitur c. 1. h. t. in 6. ergo nec Ecclesiam Ecclesiam. Resp. conced. ant. N. conf. quia per unonem partis redituum Ecclesiam vacantis sit prejudicium futuro illius Rectori; non autem per unionem totius; quia si tota uniatur alteri, non providetur unita de distincto Rectore. Barbof. in cit. Clem. 2. à n. 13. Sic habetur c. Dudum. h. t. in 6.

1182 Quares 6. an qualibet alienatio rei Ecclesiastica prohibita sit? R. quod non; primo, quia res mobiles, quae servando servari non possunt, sine juris solennitate licite alienari possunt, ut colligitur ex c. Nulli h. t. Secundo, quia res immobiles, seu possessiones Ecclesiam minus utiles, cum consensu Capituli pro melioribus licite permutantur, vel alienantur sine praescripta juris solennitate. c. s. h. t. quod à fortiori procedit de rebus Ecclesiam damnosis.

1183 Quares 7. an qualibet res Ecclesiastica, servata juris solennitate, licite alienari possit? R. posse, exceptis casibus, quos enumerat glossa in auth. Hoc jus porrectum. C. de SS. Eccles. V. Perpetuo, quae authentica canonizatur (hoc est in vim canonis recipitur) c. Ea enim. §. hoc jus 10. q. 2. & gl. in auth. de alienat. & emphyt. c. 7. §. Ea vero. collat. 9. V. Concedimus. Primus casus est, si res immobilis pervenit ad Ecclesiam ex Imperatoris donatione, vel fundatione, quo casu in ejus alienatione consensus ejus requiritur. per cit. auth. hoc jus porrectum. Secundus, si alienanda esset Ecclesia ipsa, vel monasterium in usum profanum. auth. de alien. §. Et quoniam. Tertius, si Episcopus ex propriis bonis, vel per se, vel per interpositam personam, rem Ecclesiam suam, vel sibi subjectam, emere vellet. auth. cit. §. Oeconomus vero; 4. Si res ea conditione Ecclesiam data sit, ne alienetur, nisi urgeat casus magna, ac evidentis necessitatis. auth. cit. §. Sanctissimus; 5. Si transferri debeat res Ecclesiastica in haereticum, vel Judaeum. auth. de Ecclesiasticis titulis. §. subemus. collat. 91.

ARTICULUS VIII.

De solennitate requisita in alienatione rerum Ecclesiasticarum.

Hæc solennitas in duobus consistit, nimirum in *justa causa*, & *forma à sacris canonibus praescripta*, & quidem *copulativè*, ut unum sine altero non sufficiat. Barbof. in c. 1. h. t. n. 10. Forma porro requiritur 1. ut alienationi præcedat *tractatus Capitularis*, c. sine exceptione. 12. q. 2. c. Dudum. 1. h. t. in 6. 2. Ut fiat *cum consensu Capituli*, seu Collegii, quoad majorem partem tunc praesentium, c. 1. de his, quae fiunt à Prælato. & cit. c. sine except. 3. ut fiat *subscriptio à Capitulo*, seu conventu, c. sine exceptione. 52. 10. q. 2. 4. Ut interveniat *authoritas*, seu *consensus Superioris*, hoc est ejus, qui ex munere publico Ecclesiam præest, v. g. Episcopi. juxta c. 1. de his, quae fiunt.

§. 1.

De justa causa alienationis.

Quatuor causæ censentur *justa ratione* faciendi alienationem rei Ecclesiastica, aliàs sine juris forma prohibita alienari. 1. necessitas; 2. evidens utilitas; 3. pietas; 4. incommoditas. Ubi not. ex Molina tom. 2. de just. D. 468. conclus. 2. n. 1. dicente, quando adest *causa necessaria*, dici esse casum concessum jure ad alienandum. Necessitas est, ut si aliàs debita Ecclesiam solvi non possint. c. 2. 10. q. 2. de quo supra, & c. 1. eadem causa, & quaest. ibi: *Cassellas, vel mancipiola Ecclesia, Episcopi (sicut prisca Canonum præcipit auctoritas) vel vasa ministerii quasi comm. data fidei præposito, integro Ecclesiam jure possideant, id est, neq. vendere, neq. per quoscunq. contractus res, unde pauperes vivunt, alienare præsumant.* ubi gloss. addit in sequenti Palea ibi: *Hujusmodi, excipi casum necessitatis, & constat etiam ex n. præced. Vel si alia via damnis Ecclesiam subveniri non possit.* c. 1. h. t. in 6. ubi alienatio sine tractatu prævio, & *justa causa* facta reprobatur, ibi: *Quia vero in concessione hujusmodi prædita Ecclesia (cum vacaret)*

taret) legitimo caruit defensore, quia sibi prius ab eodem Episcopo debuerat d. parari. Quia enim tractatus sollemnis diligens, qui in talibus concessionibus perpetuis, & alienationibus rerum Ecclesiasticarum exigitur, non fuit habitus in eadem; ordinatio nem & concessionem ipsam (praesertim, cum evidens necessitas, quare fieri deberet, vel utilitas non subesset) defrastrum nostrorum consilio decernimus non valere: Dicitur decimas ipsi Ecclesia tanquam pertinentes ad eam sententialiter adjudicare curantes.

1186 Alterum est evidens utilitas per c. sine exceptione, ibi. quod non sit dubium profuturum Ecclesiae. quod sonat, utilitatem pro valore alienationis, debere esse claram & indubitam, sic Barbof. in c. sine excepte. 12. q. 2. n. 5. Tertium est Pietas, cum alienatio rerum Ecclesiasticarum necessaria est, vel ad redemptionem captivorum, vel sublevandam extremam, aut gravem necessitatem pauperum. c. & Sacrorum. 15. 12. q. 2. ibi: & Sacrorum Canonum & legalia statuta permittunt, ministeria Ecclesia pro captivorum esse redemptione vendenda. Item c. Sacrorum 16. eadem caus. & q. ibi: Sacrorum Canonum statuta, & legalis permittit auctoritas, licite res Ecclesiasticas in redemptionem captivorum impendi. Et ideo, quia edocti à vobis sumus, ante annos fere 18. Virum Reverendissimum quendam Fabium, Episcopum Ecclesiae Firmanae, libras 11. argenti de eadem Ecclesia pro redemptione vestra, ac Patris vestri Passivi, fratris, & Coepiscopi nostri, tunc vero Clerici, nec non Matris vestrae hostibus impendisse, atque ex hoc quandam formidinem vos habere, ne hoc, quod datum est, à vobis quolibet tempore repetatur, hujus praecepti auctoritate suspicionem vestram praevidimus auferendam, constituentes, nullam vos exinde, haeresque vestros quolibet tempore repetitionis molestiam sustinere, nec à quoquam vobis aliquam objici questionem: Sic Gregorius Papa.

1187 Incommoditas, cum res plus incommodi, vel etiam damni praestat, quam commodi, v. g. quia longè distat, vel quia exigua est c. Terrulas. 12. q. 2. ibi: Terrulas aut vineolas exiguas, & Ecclesia minus utiles, aut longè positas, & parvas, & Epi-

scopus sine consilio fratrum (si necessitas fuerit) distrabendi habeat potestatem. De his causis universim D. Ambrosius 1. 1. de Officiis. c. 28. relatus. 12. q. 2. c. aurum 70. sic loquitur: Aurum Ecclesiae habet, non ut seruet; sed ut erogat, & subveniat in necessitatibus. Quid opus est custodire, quod nihil adjuvat? aut ignoramus, quantum auri, atque argenti de templo Domini Assyrii sustulerunt? Nonne melius constat Sacerdos propter alimoniam pauperum, si alia subsidia desint, quam Sacrilegus contaminata asportet hostis? Nonne dicitur est Dominus, cur passus es tot inopes fame emori? Et certe habebas aurum, unde ministrasses alimoniam. Cur tot captivi deducti in commercium sunt, nec redempti, ab hoste occisi sunt? Melius fuerat, ut vasa viventium servares, quam metallorum. His non posset responsum referri. Quid enim? Timui, ne templo Dei ornatus desisset? Responderet, aurum Sacramenta non quarunt, neque auro placent, quae auro non emuntur. Ornatus Sacramentorum, redemptio captivorum est: & verè illa sunt vasa pretiosa, quae redimunt animas à morte; ille verus thesaurus est Domini, qui operatur, quod sanguis ejus operatus est.

Et post pauca: Nemo enim, inquit, potest dicere, cur pauper vivit? nemo potest quæri, quia captivi redempti sunt; Nemo potest accusare, quia templum Dei aedificatum est; Nemo potest indignari, quia humanis fidelium reliquis spatia laxata sunt: Nemo potest dolere, quia in sepulchris Christianorum requies defunctorum est. In tribus generibus vasa Ecclesiae, etiam iniuncta confringero, conflare. vendere licet; opus est, ut de Ecclesia Mystici poculi forma non exeat: ne ad usus nefarios facti calicis misterium transferatur. Ideo intra Ecclesiam primùm quaesita sunt vasa, quae iniuncta non essent: Deinde comminuta, postremo conflata, per minutas erogationes dispensata egentibus captivorum quoque pretiis profecerunt. Quod sidentur nova, & quae nequaquam iniuncta videantur, in hujusmodi usus, quos supra diximus, arbitror omnia posse converti. Unde Hieronymus relatus ibidem c. Gloria 71. Gloria, inquit, Episcopi est pauperum inopia providere; igno-

ignominia Sacerdotis est, propriis studere divitiis.

§. 2.

De tractatu Capitulari.

1188 **P**ER hunc intelligitur deliberatio in Capitulo, aut Conventu simul congregato, an adsit justa causa, necessitas, vel utilitas alienationis faciendae? c. Dudum h. t. in 6. Circa hunc tractatum notat Molina cit. Concluf. 3. n. 6. tractatum esse quidpiam distinctum a consensu; & illum ad hunc esse praeivium, ut satis constat ex c. 1. de reb. Eccles. non alien. in 6. & c. Tua. de his, quae fiunt à Prælat. Est enim tractatus, ut ibi n. 6. Panormit. ait: propositio, ac discussio, num conveniat rem alienari, ut causae, & rationes pro & contra expendantur? post eam verò discussionem, ac tractatum sequi solet consensus, vel dissensus. Hinc colligit ibi Panorm. quando statuto aliquo, sub aliqua poena, tractari aliquid prohibetur, satis esse, si res modo explicato proponatur, ac discutatur, ut id proponentes, ac tractantes in eam incidant poenam; neque esse necesse, quod accedat consensus: & multo minus, quod res executioni mandetur. Istum porro tractatum praeivè necessarium esse vult in alienatione praesumpta, vendendo, commutando, aut alio modo transferendo dominium directum.

1189 Circa hunc tractatum Not. 1. hunc praeivium solum requiri in alienationibus perpetuis; Nam in temporalibus, vel etiam ad vitam, sufficit etiam tacitus consensus Capituli postea subsequens. gloss. in cit. c. Dudum. V. Perpetuis. Not. 2. sufficere illum semel esse factum. gloss. ibidem V. tractatus. juncto margini: lit. B. Sic Barbof. in c. sine except. 52. 12. q. 2. n. 3. Not. 3. in dubio, non praesumi tractatum Capitularem intervenisse in contractu alienationis celebrato; sed probandum esse. Abb. in c. 6. de his, quae fiunt à Prælat. quia est qualitas extrinseca. Arg: legis: quacunq. 13. §. fin. ff. de public. in rem act. Idem est de consensu Capituli, ut not. Abb. cit. Sic etiam

Barbof. in c. 1. h. t. in 6. qui à n. 6. docet tractatum Capitularem, & reliquas solennitates juris, ad alienationem rei Ecclesiastica requisitas, ad ejus substantiam non pertinere (quia sine his actus hujus speciei secundum naturam suam, & institutionem potest in esse produci) sed ad extrinsecam quandam, & accidentalem solennitatem.

A dictis porro (nimirum ad solennitatem alienationis de jure, requiri tractatum Capitularem, nec eam praesumi) excipe 1. nisi adsit antiquitas temporis. Nam ex diuturnitate temporis alienatio praesumitur solenniter facta; sic Mascardus de Probat. Concluf. 1316. n. 13. Excipe 2. nisi in instrumento alienationis à Prælatò, & Capitulo legitime subscripto, & obsignato, vel Notarii manu confecto, fiat mentio praecedentis tractatus, & consensus Capituli; tunc enim utrumque, imò, & justam causam intervenisse, praesumitur, quamvis in contrarium admittatur probatio; Sic Mascard. Volum. I. de Probat. Concluf. 75. n. 11. & Volum. III. Concluf. 1315. Sed hoc intellige, si Notarius referat illa intervenisse; non autem, si purè narret, vel in eo instrumento referat; Nam in Solennitatibus jure requisitis, quibus partes liberè renuntiare non possunt, non sufficiunt verba assertiva, live nuda, & non probata narratio: sic Mascard. Vol. I. Concluf. 75. n. 15.

Not. 4. ad probandum, quòd Capitularis tractatus intervenerit, de jure communi non requiri speciale instrumentum, distinctum ab instrumento alienationis, modò in hoc fiat illius mentio, quia illud nullo jure exigitur. Suarez tom. 4. de Relig. tract. 8. l. 2. c. 27. n. 8. Not. 5. tractatum Capitularem debere prius fieri, quam consensum Capitularem juxta c. sine exceptione, ibi: totius Cleri tractatu, atque consensu. Sic Barbof. cit. ibidem n. 4. volente requiri tres tractatus ante alienationem cujusque ex ejusmodi rebus Ecclesiasticis, aliterque alienationem esse invalidam: ex duobus tamen Capitibus citatis apertè constat, sufficere unum; debere tamen esse diligentem pro qualitate rei, de qua agitur; solum quippe exigit tractatum in numero singulari; non vero tractatus in plurali;